

Obsah

Úvod.....	11
1. Vývoj rodiny	15
1.1. <i>Historický vývoj rodiny .....</i>	15
1.2. <i>Rodinný životný cyklus .....</i>	19
2. Definície týkajúce sa rodiny	25
3. Typológia a formy rodinného spoložitia	33
4. Sociálne faktory ovplyvňujúce fungovanie rodiny	41
4.1. <i>Sociálne faktory ovplyvňujúce stabilitu rodiny .....</i>	43
4.1.1. <i>Migrácia obyvateľstva .....</i>	43
4.1.2. <i>Urbanizácia .....</i>	44
4.1.3. <i>Atomizácia rodiny .....</i>	45
4.1.4. <i>Emancipácia .....</i>	46
4.1.5. <i>Masové médiá .....</i>	51
4.1.6. <i>Oslabenie vplyvu cirkví .....</i>	52
4.1.7. <i>Rozvodovosť .....</i>	53
4.2. <i>Niektoré demografické faktory týkajúce sa rodiny .....</i>	54
4.2.1. <i>Trend sobášnosti .....</i>	55
4.2.2. <i>Znižovanie pôrodnosti .....</i>	55
4.2.3. <i>Parentifikácia detí .....</i>	56
4.2.4. <i>Celkové starnutie populácie .....</i>	57
4.2.5. <i>Zvýšený počet detí narodených mimo manželstva .....</i>	58
4.2.6. <i>Manželstvo a rodičovstvo vo vyššom veku .....</i>	58
4.2.7. <i>Nárast jednorodičovských rodín .....</i>	58
4.2.8. <i>Predlžovanie obdobia pracovnej aktivity .....</i>	59
4.2.9. <i>Postupné obnovovanie spolugeneračnej solidarity .....</i>	59

5.	Niektoré psychologické faktory vstupu do manželstva ovplyvňujúce stabilitu manželstva a rodiny	61
5.1.	<i>Výber partnera</i>	62
5.2.	<i>Rizikové typy pre stabilitu manželského spolužitia</i>	64
5.3.	<i>Obdobie poznávania partnera</i>	69
5.4.	<i>Vstup do manželstva</i>	71
5.5.	<i>Adaptačná fáza manželstva</i>	73
5.6.	<i>Typológia manželstva</i>	73
6.	Funkcie rodiny	77
7.	Komunikácia v rodine	83
8.	Normalita rodiny	91
9.	Roly v rodine – osvojovanie si rolí v rodine	95
10.	Problémy bývania mladých manželov a rodín	99
11.	Bezdetná rodina	103
12.	Príchod dieťaťa do rodiny	105
12.1.	<i>Starostlivosť o dieťa v rodine</i>	106
12.2.	<i>Rola matky v rodine</i>	109
12.3.	<i>Rola otca v rodine</i>	112
12.4.	<i>Poruchoví rodičia</i>	114
12.5.	<i>Výchova detí v rodine</i>	115
12.6.	<i>Súrodenecké vzťahy</i>	117
12.7.	<i>Starí rodičia a výchova detí</i>	119
13.	Osvojenie a náhradná rodinná starostlivosť	121
13.1.	<i>Osvojenie dieťaťa</i>	122
13.2.	<i>Náhradná rodinná starostlivosť</i>	126
13.2.1.	<i>Náhradná osobná starostlivosť</i>	127
13.2.2.	<i>Pestúnska starostlivosť</i>	127
13.2.3.	<i>Ústavná starostlivosť</i>	130

14.	Nezrelé manželstvo – nezrelá rodina	131
15.	Neúplná rodina	135
15.1.	<i>Rodina slobodnej matky</i>	135
15.2.	<i>Vdovská rodina</i>	137
15.3.	<i>Rozvedená rodina</i>	138
15.4.	<i>Rodina otca s dieťaťom bez matky</i>	138
15.5.	<i>Jednorodičovská rodina s osvojeným dieťaťom</i>	139
15.6.	<i>Opustené alebo osamelé dieťa</i>	139
16.	Rodina s problémovým členom	141
16.1.	<i>Rodina s nezamestnaným členom</i>	141
16.2.	<i>Rodina s členom zneužívajúcim návykové látky</i>	143
16.3.	<i>Rodina so zdravotne postihnutým členom</i>	146
16.4.	<i>Rodina s chorým členom</i>	147
16.5.	<i>Rodina zanedbávajúca, týrajúca a zneužívajúca svojho člena</i>	148
16.6.	<i>Špecifická rómskej rodiny</i>	151
16.7.	<i>Rodina utečencov (azylantov)</i>	151
17.	Poruchové a dysfunkčné rodiny	153
17.1.	<i>Kríza v rodine</i>	153
17.2.	<i>Poruchové rodiny</i>	154
17.3.	<i>Dysfunkčné rodiny</i>	157
18.	Rodina v predrozvodovej, rozvodovej a porozvodovej fáze	163
18.1.	<i>Kríza smerujúca k rozvodu</i>	165
18.2.	<i>Rozvodová situácia</i>	169
18.2.1.	<i>Predrozvodová fáza</i>	173
18.2.2.	<i>Rozvod bezdetných partnerov</i>	175
18.2.3.	<i>Rozvodová fáza</i>	176
18.2.4.	<i>Porozvodová fáza</i>	189
18.3.	<i>Rozvodová a porozvodová rodinná mediácia</i>	195

18.4.	<i>Prevenia rozvodovosti</i>	197
18.5.	<i>Opätovné uzatvorenie manželstva</i>	198
19.	Proces práce s manželstvom a rodinou	201
19.1.	<i>Proces práce s manželmi</i>	201
19.1.1.	<i>Práca so sexuálnymi problémami v manželstve</i>	204
19.2.	Proces práce s rodinou	205
19.2.1.	<i>Príprava na odbornú prácu s rodinou</i>	214
19.2.2.	<i>Prvý kontakt s rodinou</i>	214
19.2.3.	<i>Diagnostika a posudzovanie rodiny</i>	219
19.2.3.1.	Zbieranie anamnestických údajov o rodine a jej členoch	221
19.2.3.2.	Pozorovanie rodiny	228
19.2.3.3.	Štandardizovaná diagnostika	229
19.2.3.4.	Neštandardizovaná diagnostika	230
19.2.3.5.	Činnostná diagnostika	230
19.2.3.6.	Návšteva odborného pracovníka v rodine	233
19.2.3.7.	Diferenciálna diagnostika	234
19.2.4.	<i>Kontrakt spolupráce s rodinou</i>	234
19.2.5.	<i>Rozhovor s rodinou</i>	235
19.2.6.	<i>Metódy práce s rodinou</i>	235
19.2.7.	<i>Ukončenie práce s rodinou</i>	240
20.	Systémová práca s rodinou	243
21.	Odborná pomoc rodine	257
21.1.	<i>Sociálna odkázanosť rodiny</i>	258
21.2.	<i>Sociálnoprávna ochrana dieťaťa a rodiny</i>	260
21.3.	<i>Problémy s financiami v rodine a zadlženie rodiny</i>	261
21.3.1.	<i>Poradenstvo pre rodiny dlžníkov</i>	264
21.4.	<i>Sanácia rodiny</i>	266
21.5.	<i>Rodinné poradenstvo</i>	269
21.6.	<i>Rodinná terapia</i>	272
21.6.1.	<i>Rodinná terapia na základe sociálneho učenia</i>	275

21.6.2.	<i>Direktívna rodinná terapia</i>	282
21.6.3.	<i>Behaviorálna rodinná terapia</i>	282
21.6.4.	<i>Adleriánska rodinná terapia</i>	284
21.6.5.	<i>Gestalt rodinná terapia</i>	285
21.6.6.	<i>Satirovej rodinná terapia</i>	285
21.7.	<i>Materské centrá</i>	286
21.8.	<i>Video home training</i>	287
21.9.	<i>Niektoré problémy práce s rodinou</i>	288
22.	Rodinná politika ako súčasť sociálnej politiky	291
22.1.	<i>Sociálna politika</i>	291
22.2.	<i>Rodinná politika</i>	292
22.3.	<i>Limity štátnej podpory rodiny</i>	297
22.4.	<i>Bytová politika v systéme rodinnej politiky</i>	298
22.5.	<i>Populačná politika</i>	302
	Zoznam použitej literatúry	305